

UNA MILITARA RESISTENT

Per l' aplom d' aquesta nena,
 me sembla, tal com ho escrich,
 qu' un atach del enemich
 resistiria serena...
 y potser mitja dotzena
 sense sentir cap fatich

Còpia fot. de A. Esplugas.

DE DIJOUS A DIJOUS

S' HA PERDUT LA BRÚXULA

VOLEN que 'ls indiqui un negoci ben productiu, en los temps actuals d' escassetats y miserias?

¿Volen coneixe un *modus vivendi* tranquil, segur y descansat, ara que 'l pa está á seixanta cinch céntims, lo petroli á vuytanta y las patatas á quaranta, las tres lliuras? Donchs, dedíquense á vendre brúxulas de navegar, perque... tots l' hem perduda.

Aixó vol dir, qu' aquell que en las circunstancias actuals 's dediqués á vendre brúxulas, faria un negoci rodó.

Y consti que jo ab tot y veurehi tantas ganancias, cedeixo gratuïtament lo dret d' explotarlas, á qualsevol ó qualsevolga que 's vegi ab ánimos de ferho.. Soch aixís; ni 'm cega l' ambició, ni tinch mes amo que l' os del meu apellido.

La vritat es (y tal volta la única vritat que corre avuy, es aquesta) que no sabém per quin mar navegúem...

La gent está entontida, sempre ab una cama enlayre com las cigonyas quan dormen; ningú sab á quina carta quedarse y cap espanyol coneix á quin só ha de ballar. La incertitut s' ha apoderat de's esperits y 's muda de pensament ab tanta ó mes facilitat que 's muda de barret.

La prempsa... ¡qui 'n fa cas de la prempsa! es una verdadera olla de grills. L' infelís que per falta d' opinions propias ó per falta de noticias en que fundarlas 's refia dels periódichs... ja está ben fresch...

¡No hi ha *camaleón* que cambihi tan depressa de colors, com ells de modo de pensar!

Aquesta malehida guerra ab la terra dels *bacóns*, acabarà per girarnos lo cervell, á còpia de mentidas.

No hi ha fet, incident ó noticia, que no sigui comentat de la manera mes absurda ó que no dongui lloch á las opinions mes contradictorias.

Rebém, per exemple, la noticia de la desditzada acció de Cavite y apart dels pobres marinos morts, (qu' aquets desgraciadament ja no ressucitarán), 'ns quedém per lo que toca al resto, sense saber si riure ó plorar.

Los uns veuen las islas Filipinas perdudas per sempre mes, la planta del invasor só idament assentada allí, y la dominació espanyola treta á canonadas; los altres hi endevinan una estratagema magnífica, la esquadra americana dins de la *ratera* y deu acorassats presoners. L' un explica detalls de que no 'ns queda mes recurs que tocar *pirandó*; l' altre conta qu' entrarém sinó avuy, demá, al assalt dels barcos. Aquet periódich detalla qu' ells han rebut per mes que diguin que no; l' altre diu qu' hem rebut nosaltres.

Si 's tracta de l' isla de Cuba, lo *maremagnum*, de noticias que corre, pot posar á proba la closca mes sencera. ¡Que si han bombardejat ells, ó si 'ls hem bombardejat nosaltres!...

Respecte á la esquadra del Atlántich es un may acabar, lo de las noticias estranyas que corren. Per uns 'ls nostres barcos son perduts, per altres no s' ha salvat d' ells ni una qua de rata. Avuy la esquadra espanyola es en camí de Cádiz, demá 's troba á las costas de la *baconeria* y demá passat fent via cap á Filipinas...

¿Y en quant á l' estat interior d' Espanya qué me 'n diuhen? Avuy 'ls carlins farán, demá deixarán de fer; ara si 'l govern se 'n vá, després si 'l govern 's queda... Aquet que 'ls republicans diuhen naps, l' altre que diuhen cols...

Fins ab la miseria, y ab la puja dels queviures deixém d' anar acordes y aixó qu' aquet reng'ó no admet réplica perque 'ns toca la bossa. Molts s' esclaman de que 'ls cambis mataran lo comerç; altres barrinan qu' això favoreix moltíssim la industria nacional. Per uns las quas dels bitllets tirarán lo Banc per portas, mentres per altres aixó no té cap transcendencia... pero entre tant descambian. Aquet diu que 'ls preus de's queviures han pujat tant, l' altre manifesta qu' han baixat... si 's considera la puja dels cambis... Per uns hi ha una crísis espantosa, altres esclamen que may han anat millor qu' ara... En fi, senyors, la carta de navegar está ben perduda y ab ella l' *oremus* dels espanyols.

Ningú sab lo que va á passar aquí; tot son càlculs y conjeturas, suposicions y profecias, mes ningú (inclús 'l govern) sab cap' ahont daría.

¡Mentrestant que 'ls orfens dels mártirs de Cavite, y las viudas dels reservistas de Cuba ploran llágrimas de desesperació, las xusmas de Madrit y Barcelona omplan 'ls torins y aixecan en triomf, als deus de la taوماquia!..

¡En tant que 'ls agiotistas sense entranyas 's cubreixen de or despullant á Bolsa la nació espanyola de sos darrers pellingos, las turbas afamadas de Gijón, Cartagena y altres punts arriuan als llindars de la desesperació..

¡Y mentres la Espanya honrada agonitza de vergonya, defalleix de necessitat, 's consúm d' angunia y mor de desesperació, lo Congrès dels diputats va aprobant las actas ab tota calma, sense apressuraments y ab l' aparato que 'l interessant argument d' unas eleccions com las darreras... ¡tota farsa, y oprobil... requereix...

No hi ha més; confessemho, ¡s' ha perdut la brúxula!
¡Pobra Espanya!

BERTRÁN DEL' OS.

L' ALSA DELS CAMBIS ò L' AIXECH DE LA FRANQUESA

Epigrafe assaynetat
qu' està en perfecta armonia
ab lo saynete *arreglat*
pe 'ls financiers de la cria,
y que s' ha representat
com no 's rej resentaria
enloch més, la veritat,
en l' escenari *tronat*
de la *politiqueria*,
qu' es un teatro llogat
à la pitjor *Companyia*
monàrquica que ha actuat
de vint anys hà fins al dia.

¡Vaya un' *alsada*, senyors!
¡Pró, quin *aixech*, Deu me valgal
D' anar continuant aixís;
de seguir aquesta marxa
pujantse tot... cap-per-vall;
si la crísis no s'abaixa;
si 'ls *cambis* no miran pas
de canviar prompte de marxa;
si 'l caràcter fals dels *franchs*
altra franquesa no gasta,
(ja que 'ns tractan, sent tan cars,
d' una manera gens franca)
soch franch... (dixós qui 'n pot ser,
puig val més del doble, encare
que no valgui humanament
ni un xavo la seva fatxa)
soch franch, repeteixo; crech
que 'l pervindre, donchs, d' Espanya
està ja ben franquejat
desde 'l moment que ha prés carta
de naturalesa aquí
'l valer res lo de casa,
y lo de fora molt més
qué allí d' 'hont vé, per desgracia.

*
**

Un país que ja té poch,
y lo poch que té no alcansa
ni á n' al seu propi valor
perque 'ls hi dongui la gana
als financiers extrangers
de casa, parlant en plata,
qu' explotan la situació
d' aquesta explotada Espanya
ab pretext d' un *interés*,
per ella, que li surt cara;
perque 'ls hi convingui aixís
á ne 'ls *matóns* de la Banca,
als patriotas negociants
que fan comers ab la Patria

d' un modo *yanki*, indecent;
que 'ns ván timant baix la capa
del crèdit universal
qu' es tan sols pura *camama*;
un país, es dir, que fá
la *viu-viu*, la *gara-gara*,
á mercé del capital
fill de las sevas entranyas,
mal fill que á son pare deu
lo que té y lo que mal-gasta;
un país que no té prou
energía, genit, *alma*,
per' fer valer son poder
llegítim, sens' mes tardansa,
y que, mártir de la fé
que té en la sola esperansa
d' un cambi ben radical
de cosas, (que bé prou tarda),
deixa perdre un temps preciós,
no mida las circunstancias
per' defensar los seus béns
que semblan llenya estellada
d' arbre caygut del Tresor
que... malaguanyada caixa
d' imaginaris caudals,
sent plena de... propaganda;
un país aixís, ja dich,
may la podrá ballar *grassa*
per més que li entrin diners
á cabassats, ab sanallas,
nostras Administracions
del Estat totas plegadas.

*
**

Tots aqueixos vividors
quan la Patria està apurada,
¡qu' es cas rehabilitar
l' esperit patri, com mana
lo patriotisme de fet,
no donant gens de importancia

al egoïsme rastrer
que gosa dant crits d' alarmal...
¡Res de doná exemple aquets
pescadors de l' alta Banca
que á *rio revuelto* fan
la gran pesquera ab la xarxa
dels cambis exorbitants,
causa, malehida causa,
de nostra crísis actual
que 'ns arruina y espanta!

*
**

¡Vaya uns *cambis* mes canbiats!
¡Vaya una *franquesa* 's gasta
d' ensá que aném malament
per mor de quatre... piratas!...
Ja 'ls arreglaría jo
als *Portelas* de copalta
confiscantios 'ls tresors
que 'l Banch de Londres 'ls guarda,
si á justificar del tot
sos fortunons s' negavan.
S' haurian ben acabat
tants *aixechs* y tantas *alsas*...
A queixos *franchs*... (que no 'n son)
prou anirian de baixa
si als extrangers... del país
se 'ls tatués ab la marca
d' un despreci circuiat
á totas las otras patrias,
pera vergonya y afront
de quants ab la Patria s' *alsan*.
Aquet fora 'l gran *re-ney*;
aixó, aixó es lo que fá falta
per' *canviar* la situació
d' una manera ben *franca*.
Y... ¡já la presó 'ls pescadors,
desde 'l de *trema* al de *canya*
que á *rio revuelto* fan
comers infame ab la Patria!

PEPET DEL CARRIL.

Impossibles

Per un cómic, representar en las taulas un paper d'
estrassa.

Per un militar, ascendir dos graus de calor.

Per un jutje, fallar lo judici final.

Per un xaval, anar á estudi ab la cartera d' Hisenda.

Per una reunió d' abellas, fer *Miel de la Alcarria*.

Per un negociant, girar lletras d' abecedari.

AGUSTÍ MONTANER.

Quento

Queixas de cómicis tronats:

—¡Qu' es trist qu' un cómic com jo tinga de morir-
se de gana. Jo que soch bò per' desempenyar tots los
papers!

—No pas tots

—Tots, no ho duptis.

—Té, donchs—li diu l' altre donantli una papeleta
d' empenyo—¡desempenya aixó!

CARLOS D' ALFONSO.

LOS DIARIS Y 'L_PUBLIGH

«PARIS, 6, á l' hora de comptar diners.—Un drapayre d' aquesta capital ha rebut un telegrama en que se li assegura, que cas de que 'ls yankées s' apoderessin de Manila, respectarian als frares.» ¡Bona gent! «Pero per conducto mes autorisat s' afirma que tots foren rostits al ast.» ¡Cafres!

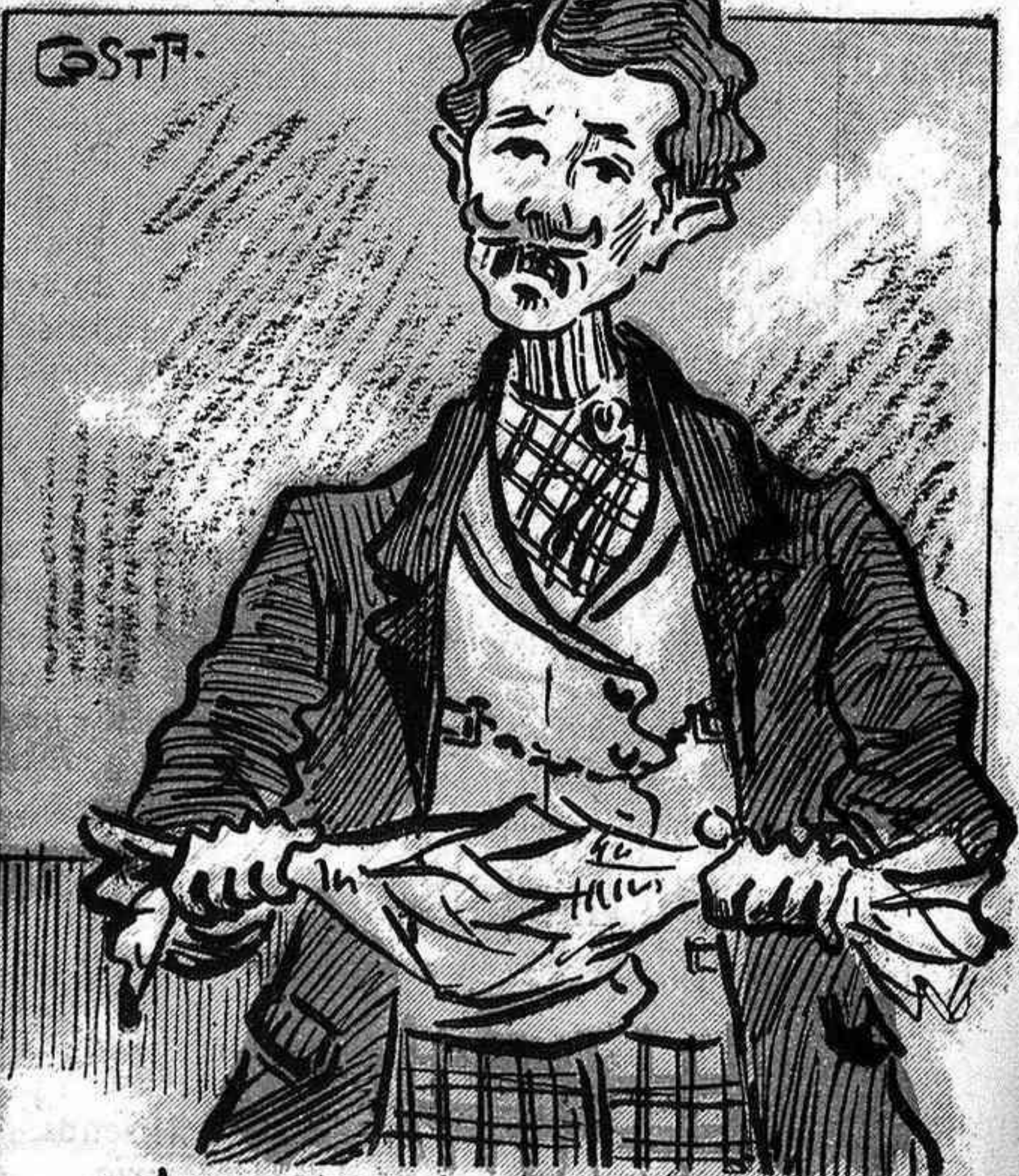

«MADRID, etc.—En vista de que la major part de capitalistes han respost, ab sos donatius, á la suscripció nacional, se diu que 'l Govern renunciará al dia d' haver ofert per molts empleats.» ¡Bravo! ¡Jo vaig oferirlo per compromís!

«MADRID, etc.—S' assegura que 'l Govern descomptará als empleats lo 50 per 100 de sos haver.» ¡Mal llamp lo matil

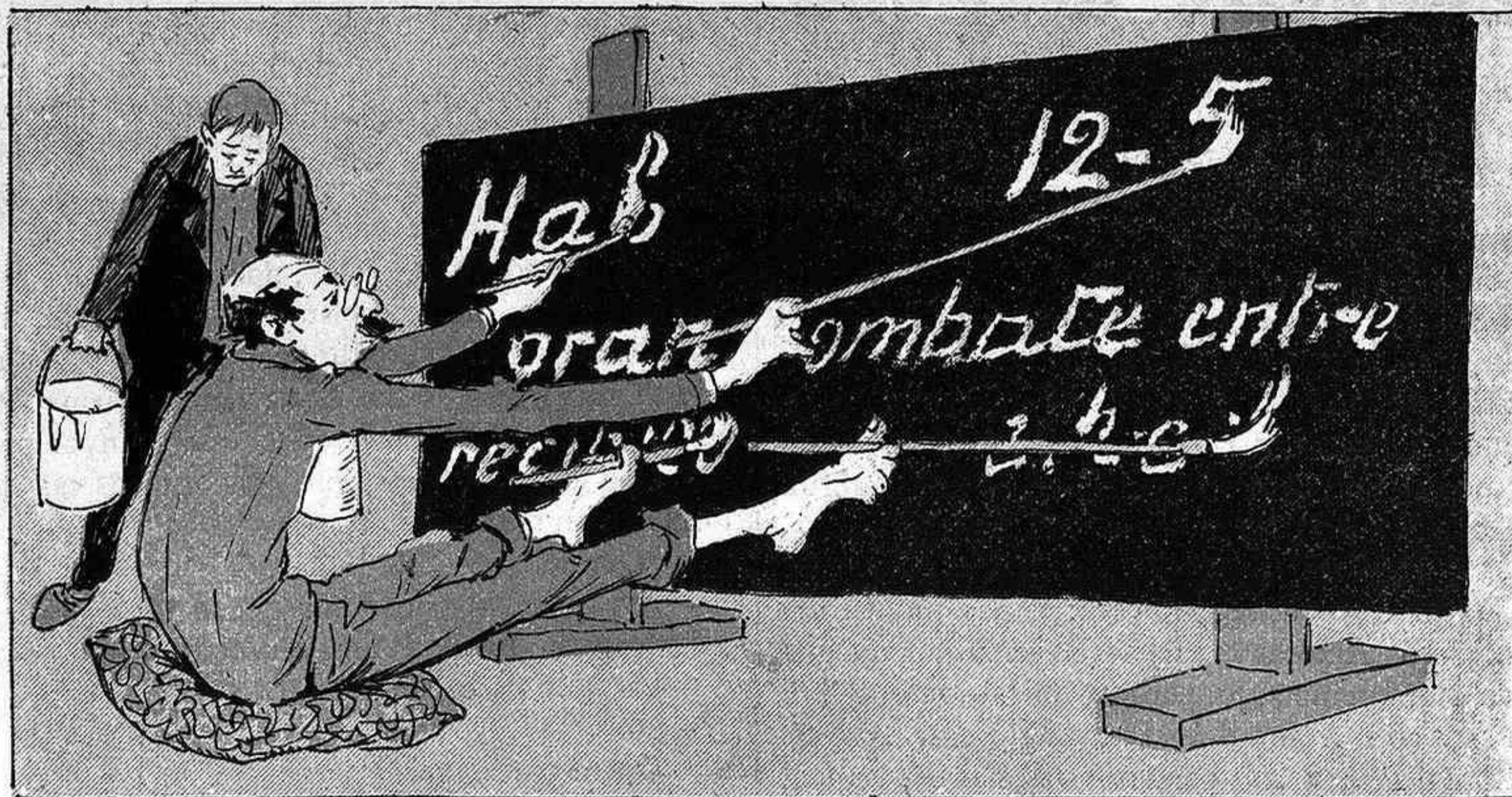

«MADRID, etc.—A Vilafreda, 'l poble al crit de ¡Morí al Govern! ha assaltat los graners y s' ha repartit lo blat.» Aquets son dels meus: ¡Viva la repartició social! «Los mossos de la Esquadra han repartit... moltes garrotadas.» ¡Repartició de garrotadas! ¡Passo!

—Ara naps, ara cols... ¡Embusteros! Los cinch céntims que 'm costavan cada día, me 'ls posarè en una guardiola, y per Nadal ja 'n tindre pe 'l galldindi y las neulas.

D' ACTUALITAT

—¿Ahont lo faré passar aquet combat? Ja sé, á Bola-blava.
—¿Ahont es aquesta població?
—En lloch; pero no vindrá d' una bola mes ó menos.

Molts diaris s' han escandalisat de que 'ls magatzemistas de blat y mongetas, que 's cansan de guanyar diners, no destinin los beneficis á la suscripció nacional, pero ells qu' arreplegan á cabassos las monedas de cinch céntims se las guardan ab verdadera alegría.
¡De tevas á mevas!...

—Jo soch mes expléndit qu' aquets diariots. ¡Si vench quatre mans de Cieros, una pela per las garrofas y l' altra per' la suscripció nacional!

Buscant dispesa

-- *F*elices, amigo... ¡Sembla que t' has quedat ab un palm de boca oberta... ¿Que no 'm coneixes?

—Sí, home, sí; pero la vritat he quedat sorprés. ¿Qui dimontri havia de preveure al rebre la teva tarjeta, que la raspa m' acaba d' entregar, que l' *Antonio de Puduápe y X.* fossis tu, tot d' una pessa? Se que 't dius Antón Peix álias Palandengas; pero... ¿qu' has cambiat de familia? ¿que t' ha sortit algun pare nou, com succeheix en molts comedias ó no velas? Explicat qu' estich ab ansia...

—Lo qu' estás tú, segons veig; es per molts *orgas*, minyó Aixó de la tarjeta, es senzillament una errada d' impremta; jo, perque no 's confongui 'l meu sant ab l' Antón dels ases, vaig posar *Antonio de Pádua Peix* y sols per no ferlas mal bé, las faig servir.

—Ja fas bé; malaguanyats tres rals que 't devian costar... ¡si sempre t' ha agradat fé 'l *caca*. Encare 'm recordo que quan jo estava á ca 'l senyor Pitons, sempre li anavas á la cassa de las etiquetas dels puros de la Habana y las posavas als cigarros de baixa categoria per fer veure qu' eras alguna cosa. Ja 't coneix herbeta...

—Ja veuras, no he vingut perque 'm retallis Vinch perque 'm donguis un concell.

—Ab molt gust; cásat.

—¿Que 'm casi? ¡Home, vaya uns mals concells que 'm donas... y aixó qu' encare no sabs de qué 's tracta.

—M' ho figuro: es per l' única cosa que 's demana concell als amichs, pero ab la sana intenció de no fer res de lo qu' un hom', 'ls aconsella, si resulta contrari als seus desitjos.

—Gira full qu' has errat la calada. Ascolta bé.

—Soch tot orelas.

—Donchs... per mes que 't semblará estrany, no sé ahont anar á menjar.

—Noy, ho sentho; pero vaig d' istiu. Ja miraré si 't trobo una colocació...

—Vaja, está vist qu' avuy no tocas pilota en res. Vull dirte que d' ensá que tinch llibertat d' anar á menjar ahont jo vulgui que vaig molt malament. ¡Ja es vritat alló de tot lo privat es desitjat! Quan lo senyor Pitons, fa uns tres mesos va dirme que ja havia acabat l' aprenentatje y quedava en llibertat de menjar y dormir alla ahont me donés 'l gust y la gana, mediant divuyt duros de sou mensuals, vaig fer un salt d' alegría qu' hasta crech que vaig fer un discurs despedintme de las sopas d' all, del bacallá, de las monjetas, dels cigrons y de la *pega*, vu'go xocolata, que durant quatr' anys m' ha servit de purga. Quatr' anys de l' invariable *ranxo* y de ví cristiá, tenían al meu ventrell fet un insurrecte.

¡Per íí va arribar l' hora de l' independencia sense que hi tingués d' intervenir 'l Pare Sant! En fi tu ja ho sabs per haverho passat primer que jo.

—Massa. No crech qu' hagi batejat tantas criaturas mossen Rosegó, com ampollas de ví la *cómplice* del senyor Pistons.

—Jo, cregut de que anant á dispesa, fora sométre-m á una segona tiranía, vaig optar per anar á la fonda; al menos, vaig dirme, podrás sapiguer qu' es aixó que en dihen bistechs, llús, toro, filets etc. etc. Pero noy, per abreviar te faig á sapiguer que 'l primer día 'ls tres apats van costarme tretze rals, ó sigui un ralet més de lo que guanyo; per lo tant vaig tenir d' arronsarme y 'ls bistechs van transformarse en mandonguillas ¡ex!

—¿Que tens?

—Ay, quan hi penso 'm venen *ascos* ¿sabs que vaig trobarhi dintre d' una mandonguilla?

—Un botó de calsetets?

—No.

—Una espardenya?

—Cá...

—Una gorra de cop?

—No, home nó; ¿que 't creus que 's fan mandonguillas del tamanyo d' una plassa de toros?

—Si no t' esplicas mes clar...

—Donchs vaig trobarhi uns escapularis, aixó sí, molt trinxadets, però eran uns escapularis ab betas y tot.

—Aixó proba que 'l fondista era molt católich.

—Y molt brut. Desenganyat de las fondas vaig buscar una dispesa que no 'm costés gayres quartets, perqu' ab divuyt duros, vesteixte, cálsat, fumat, dich; fuma y... ¿sabs? Tot aixó puja un dineral.

—Uy... no m' en parlis.

—Com que no tinch coneixensa ¿qui millor que 'l diari? vaig dirme, y tal dit, tal fet: á la plana dels anuncis vaig trobarhi la mar de las gangas. Una d' ellas eran *14 comidas de cuatro platos variados* cinch pessetonas.

—Pot ser eran *platos averiados*.

—No, millor fora que diguessis *vacios*; primer plat: fideus ab caldo de l' aixeta; segon plat: tres bossins de patata, un cigró y... buscant bé ab 'l conta-fils s' hi troba un *tall* de cansalada; tercer plat: una llesca de pá que 't pot servir de tela per ferhi las sombras, y quart plat, una figa seca.

—Després d' un ápat aixís un hom' 's deu haver d' afl uixá 'l cinturón?...

—O estrenyes una corda al coll y tirarse de cap á mar. Després vaig dedicarme á las *casas particulares*. ¡Quina variació! Cada diumenge, buscant dispesa pujava mes esglahons que no hi devía haver en aquella torre d' en Babel. Vaig trobarne per tots 'ls gustos y tots 'ls gistos: viudas ab habitació al devant, altras al darrera ab *vistas* al jardí, *padres con una hija, madres con dos hijas*; tothom demanant *caballeros*... Anuncis en francés, en catalá, mallorquí italiá, inglés, rus y aragonés; demana. Per últim

vaig donar fondo á casa uns principiants, uns quintos en matèria d' hostalers *particulars*. No mes vaig estarhi un mes; pero aixó si, com 'l peix al aygua.

—Donchs ¿perque t' en movías, trompa?

—Ja veurás, es que... m' en van treure. Acabat 'l mes, va dirme la dispesera, que de gangas com jo no n' hi convenian, qu' era massa panarra; qu' ella may havia degut res á ningú y que ab un mes que 'm tenia á casa, estava *empastifada* al forn, á la taberna y á casa l' adroguer y que si volia continuar m' en volia divuyt duros, Aixó es un abús.

—¿Y d' ensá qu' ets fora d' allá que no has menjat res mes? Mira, noy, qu' en Succí s' hi va morir tot fent probas de no menjar.

—Jo 't diré, de menjá ja menjo; hi ha dias que hi vaig al parque, altres dias als claustros de la catedral, en los pedrissos del passeig de Gracia, als jardins de la plassa de Tetuán y... allá ahont me ve bé faig la vida de *latus*, formatje, *tasajo* y tot lo que 's pot menjar sense necessitat de fondista ni de dispesera.

—Ja 's coneix. Estás mes magre qu' un fil-ferro.

—Ja pots dirho: semblo un sorge dels que venen de Filipinas. Vaja; tu que fa temps que vas á dispesa, donam un camí.

—Prou, home, vina á la meva dispesa. Justament ne buscan un.

—¿Quan te 'n fan pagar?

—Setze duros tot; menjat, begut, rentat, planxat, dormit y respallat.

—¿Caratsus qu' es car! Ab deu duros n' hi ha mássa, sinó qu' aques dispeseras volen la nostra sang.

—¿Tu trobas que deu duros es massa per servir bé? donchs vaig á donarte 'l concell que 'm demanas. Cásat...

—Ja hi torném? ¿Encare 'm faras la santíssima col y flor ab 'l ¿cásat!! Home no 'm vull casar; s' ha acabat.

—Es qüestió de negoci. Tu casat y posa dispesas á deu duros. donant tot lo que tu vols que 't donguin y jo 't juro qu pots contar ab mi y ab algun altre *caballero* que 't proporcionaré.

—Aixó no es un concell d' amich; tu no 'm vols bé.

—Ah.. já. ets molt viu, noy gran: ¿Me vols creure á mi? Abònat á la fonda per un duro cada mes, com 'ls gossos de casa de senyors y creu que t' atiparás. Jo 't garantiso la *variació* de menjars.

—Vaja, adeu, mitj amich. Desd' ara no 't miraré may mes 'l *cúts*.

—Ni falta que 'm fa. Sols has vingut per ferme aburrir las mandonguillas, tant que m' agradan; pero ja 'm cuydaré de fels'hi l' autopsia avants de menjarlas.

XANIGOTS.

La despedida

—“ME 'n vaig cap á la guerra... M' ho demana la patria, aymada Ignés.

La patria m' exigeix que mori y matí.

¡Ja no 'ns veurém may més!

¡Adeu, mon cel, ma vidal ¡Adeu per sempre!

¡Adeu, do's amor meu!

¡Adeu, sommis de goig y de ventural

¡Adeu per sempre, adeu!

No duptis may de mí, Ignés estimada...

Tu sola ets mon amor...

Jo, que no he plorat may, al despedirme se 'm fa á trossos lo cor.

¡Qué trist es lo morir! ¿vritat, m' aymía?

Estant de vida plé

haig de morí y matá á enemichs fantástichs

qu' á mí may m' han fet ré.»

—«¡No! Tú no hi anirás... No vull que moris ni matis á ningú.

¡Tu sabs que jo t' estimo, qu' ets ma vidal

¡que jo sols visch per' tú!

¡Oh, no! ¡No vull qu' hi vagis á la guerra!

¡Tú no 't mourás d' aquí!

Ta vida 'm perteneix M' has dit mil voltas

que sols viurás per' mí.

¿Vritat que 't quedarás?»—«No; ¡no 'm deturis! No puch quedarme, no.

La patria y Deu me portan á la lluyta y no vull ser traydó.»

—«¡La patria! ¿Per ventura ella t' estima com jo á tú 't sé estimá?

Per ta vida salvar, daré la meva.

La patria ¿qué 't dará?

Romeu, mátam si vols, pero no marxis.

¡No! Tú no marxarás.

Deu vol que l' home pensi y raciocini.

Deu diu: ¡No matarás!

La lley de Deu respecta. ¡No la insultis!

Respéctala, Romeu!

¿Vols tú creurem á mí, que tant t' estimo?

¡No reneguis de Deu!»

.....
Se sent luego un petó; d' entre sos brassos

li arrencan son aymant;

y sens' amor, sens vida ni esperansa

exclama deirant:

—«¿Ahont son los sentiments de que blasona la nécia humanitat?

Si 'l mon ha de sé aixó, ¡malehit siga lo mon civilisat!»

FRANCISCO SISA.

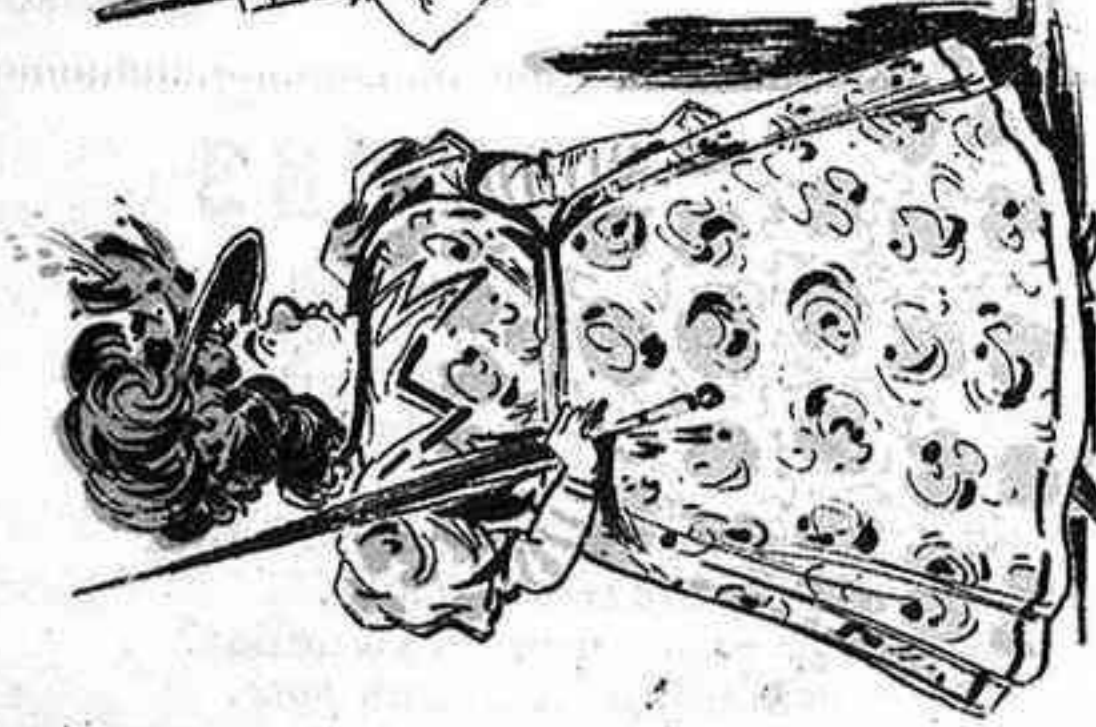
BOSSINS

Canta en un coro en Parera y ahir va dí a n' en Magi:

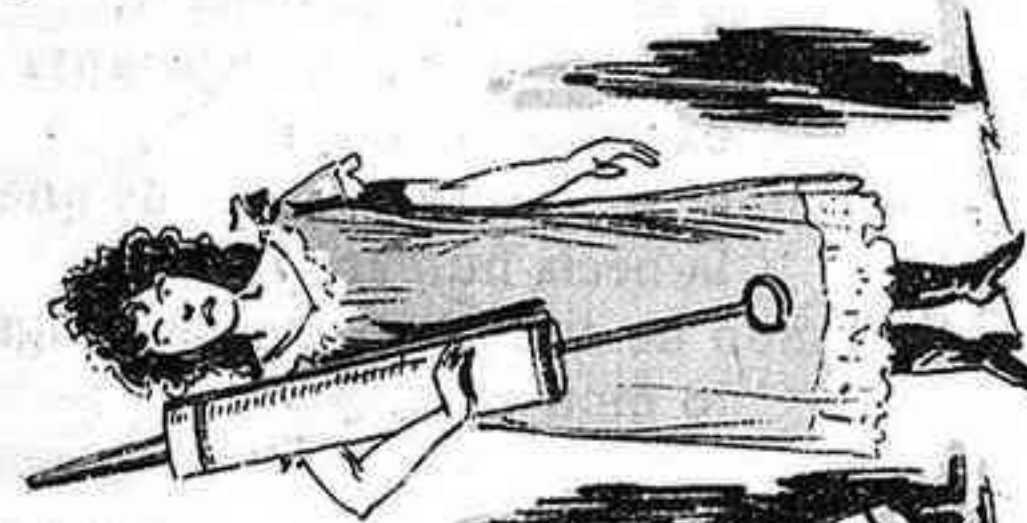
—Tal com me veus ara aquí soch un *segon...* de *primera*.

— Vaig aná á treure á ballar la *gallinayre* Carlota, ¿y saben que 'm va donar? senzillament... una *pota*.

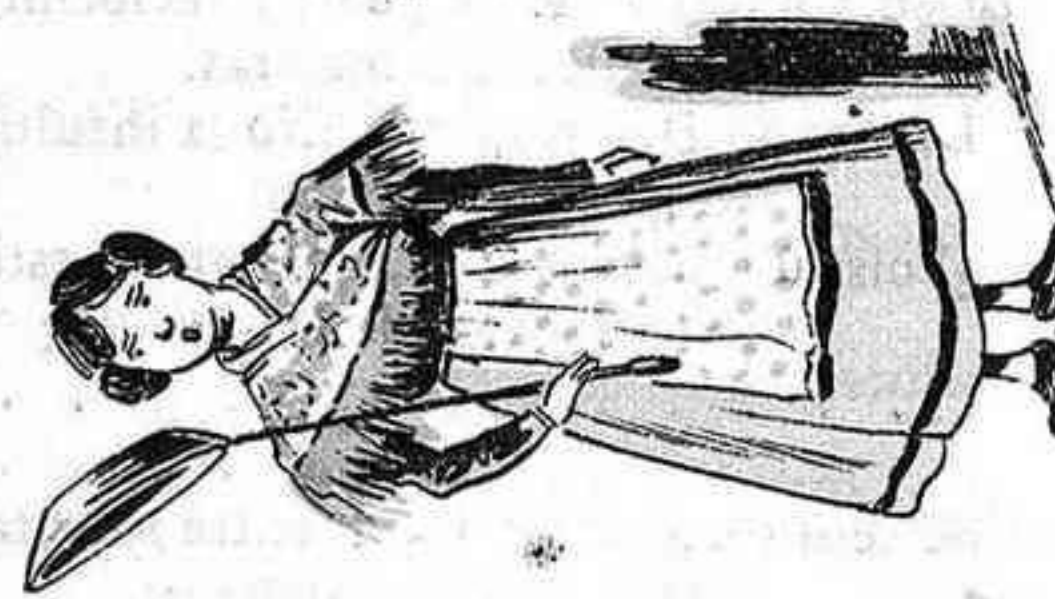
J. CASTELLET PONT,

Lo Cabás de las 12

La Xucia mollis

La Layonor

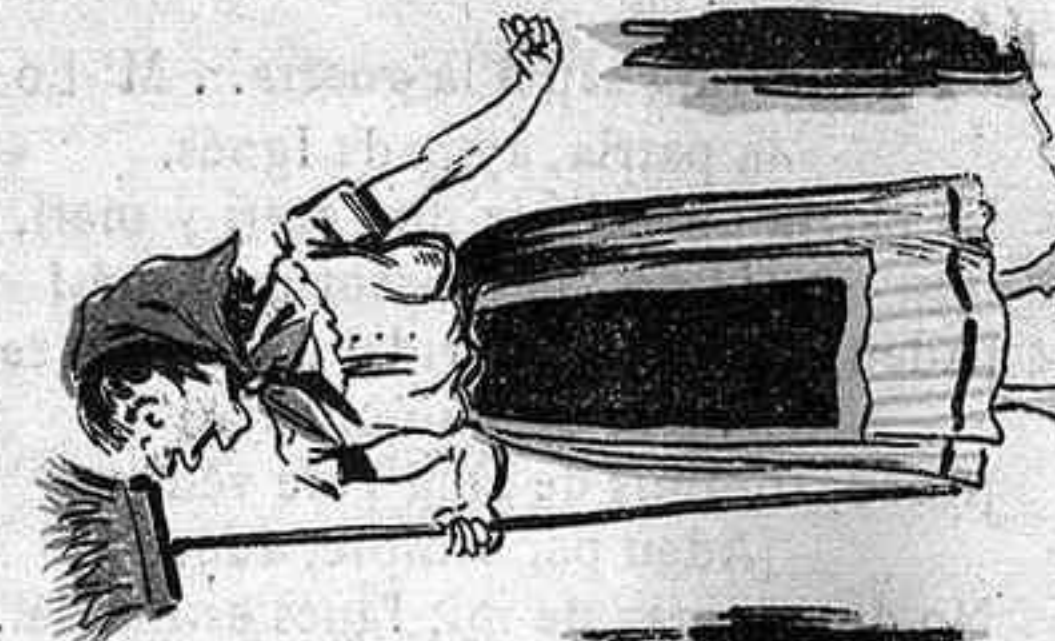
L' Escalfa bólitis

Lo Bixxo

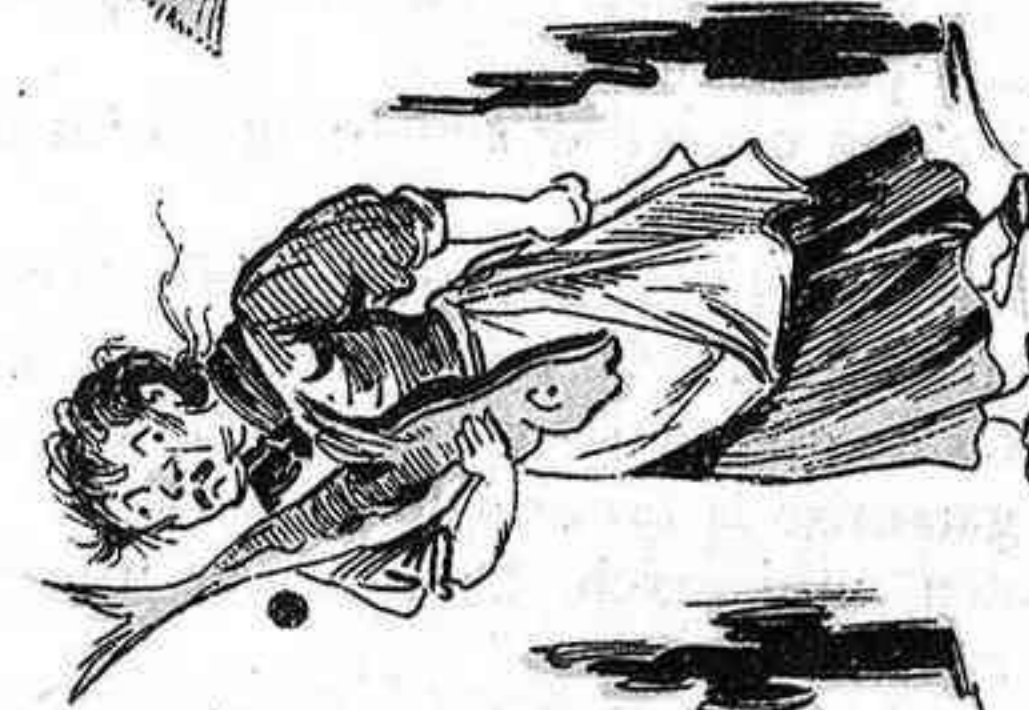
L' Escanya-pits

La Musquita

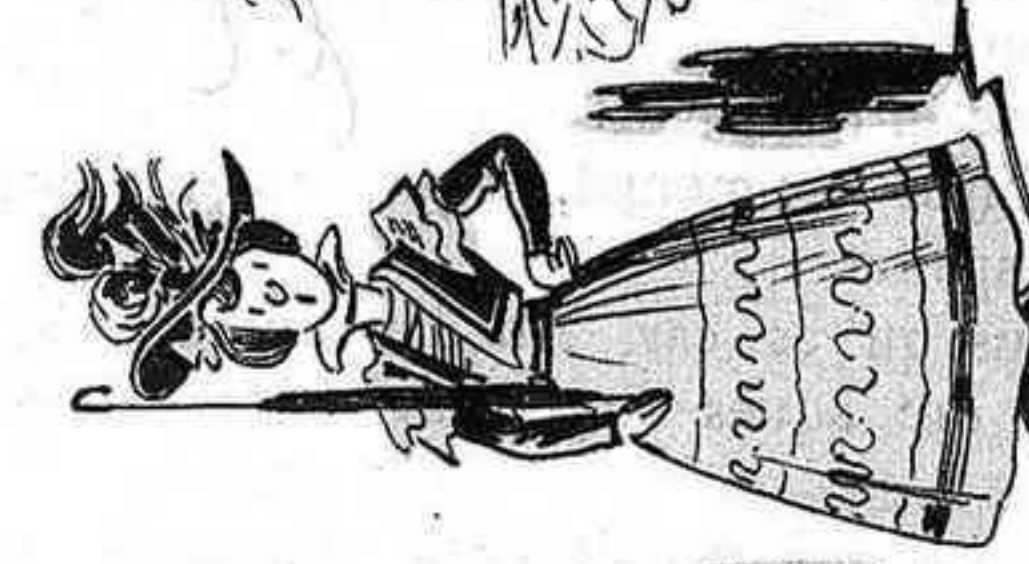
Lo Cap gros

La Liissara

Lo Pinyolet

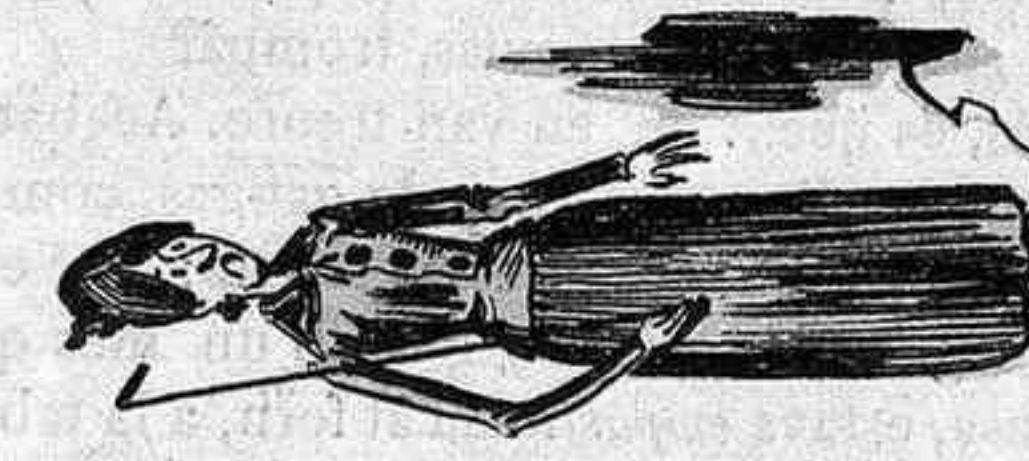
La Paqueña

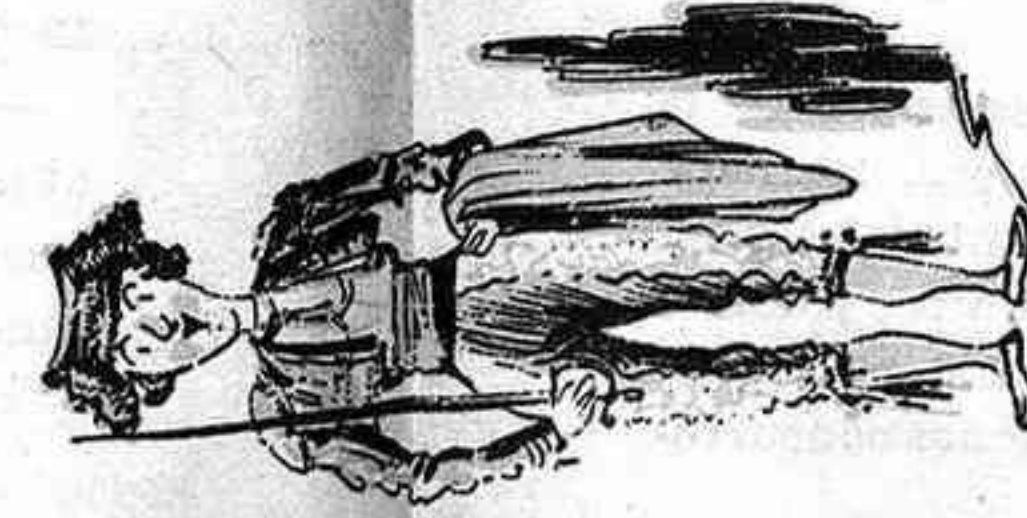
Lo Pecat de sucre

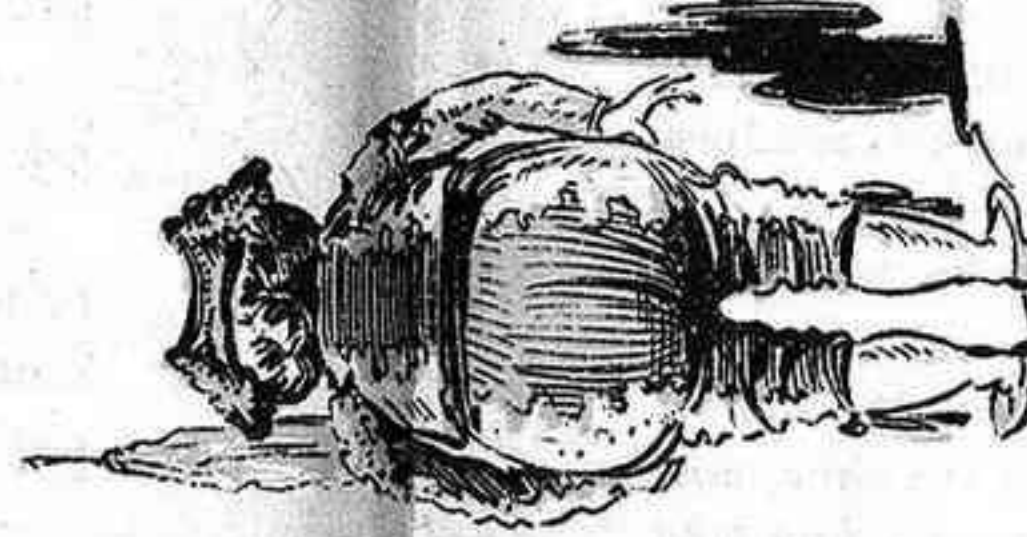
Lo Daluvis

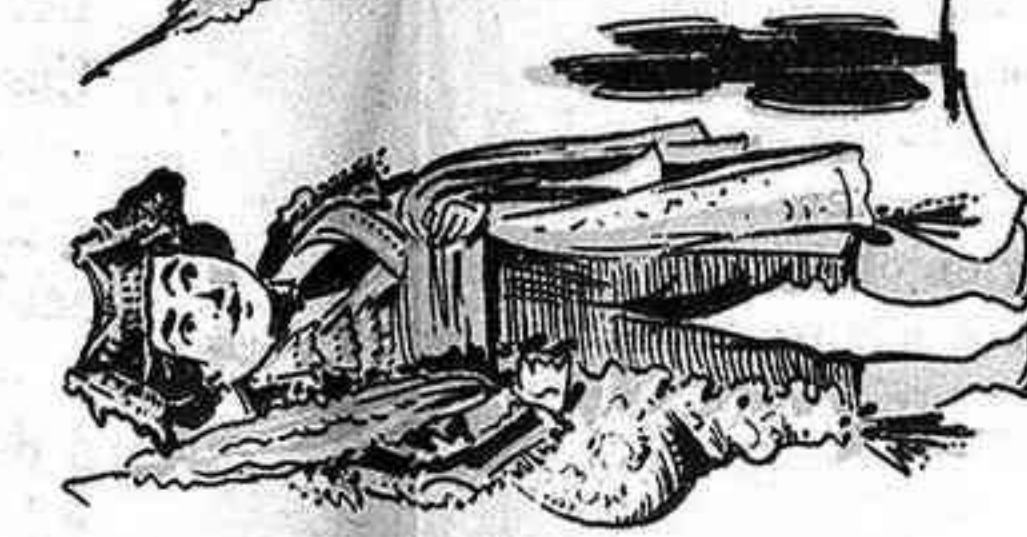
L' Estira-béchs

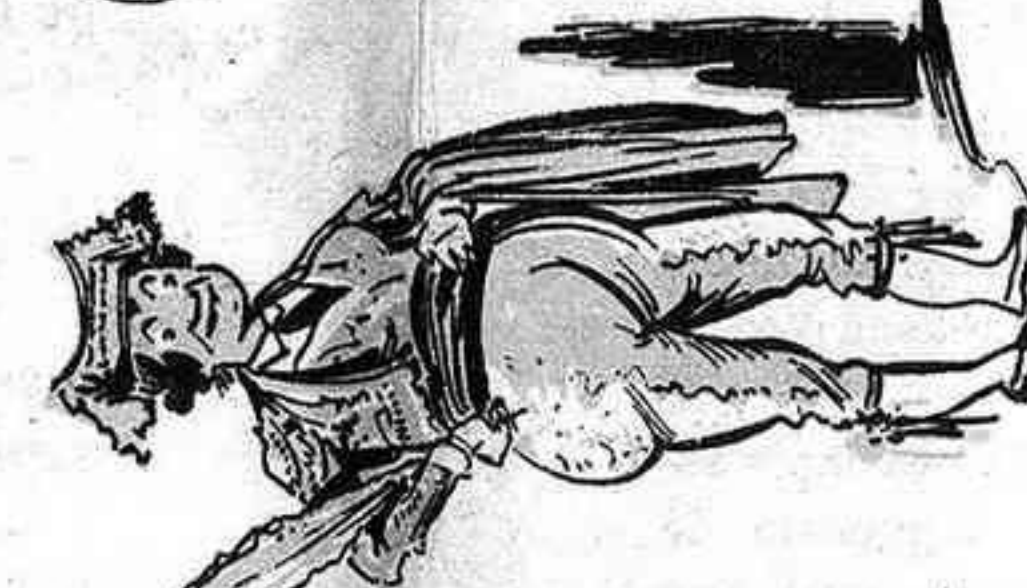
Lo Pacaritu

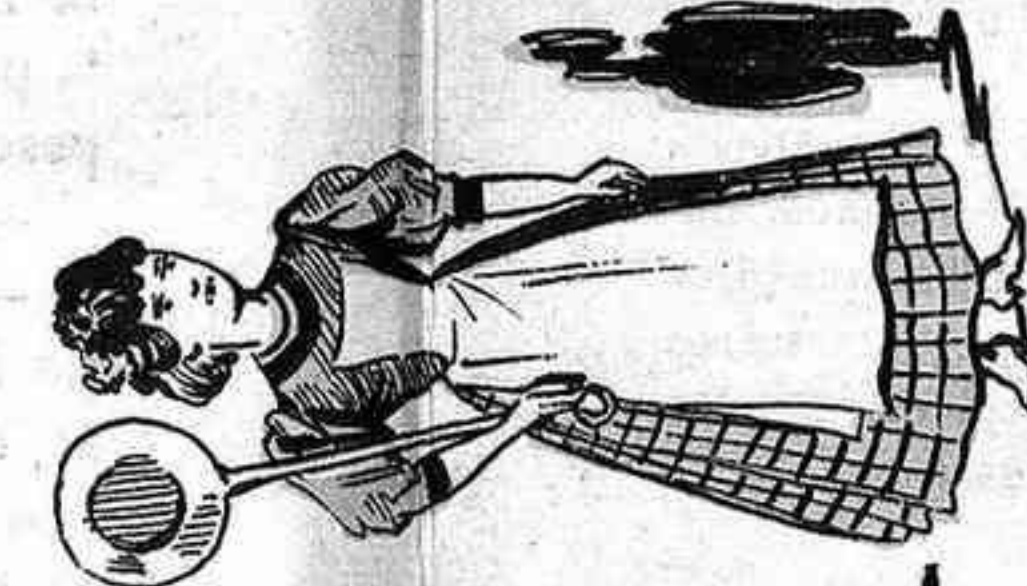
La Rosca

La Guñios

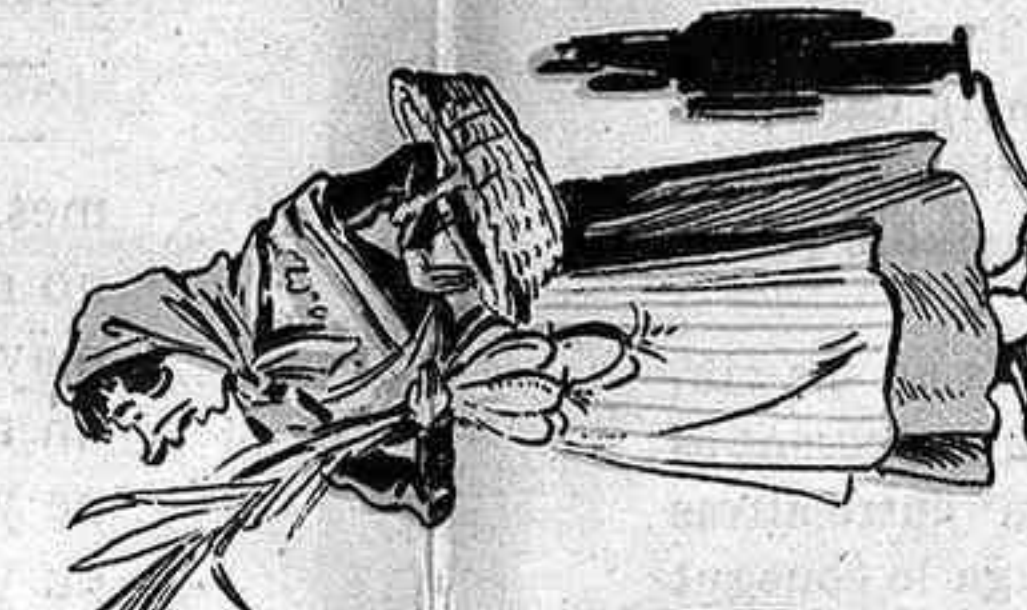
La Chata

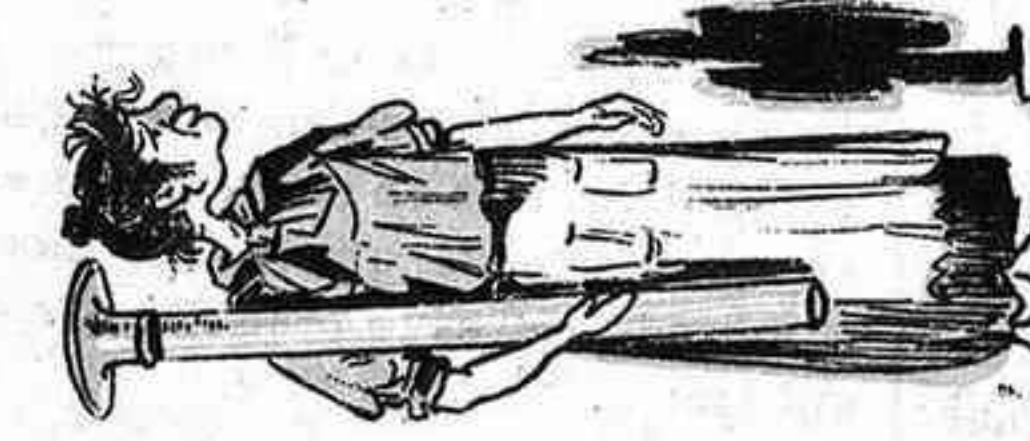
La Boqueras

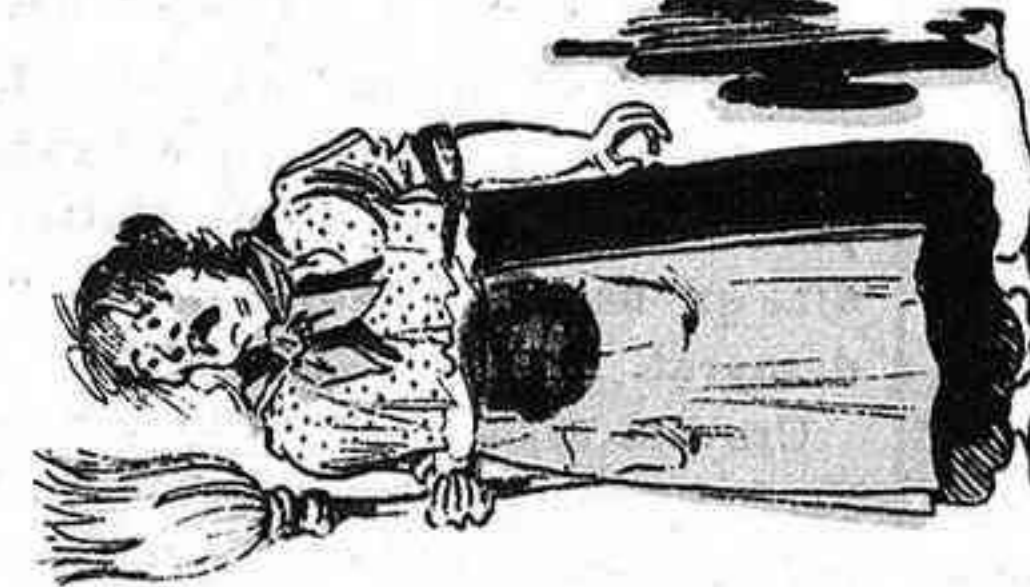
La Moca-bléns

La Peia-mánechs

La Bitlla

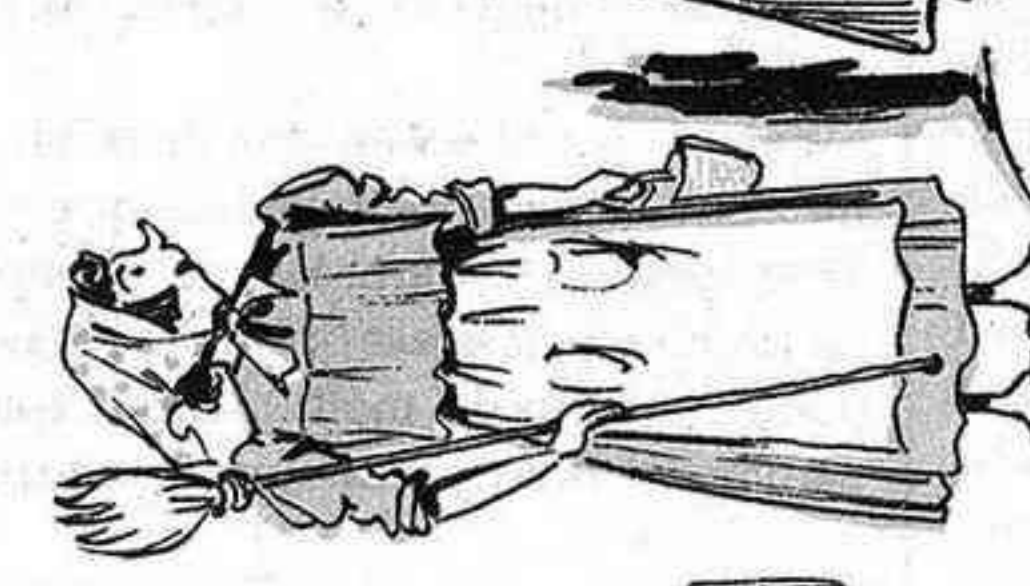
Lo Cap gros

L' As d'oros

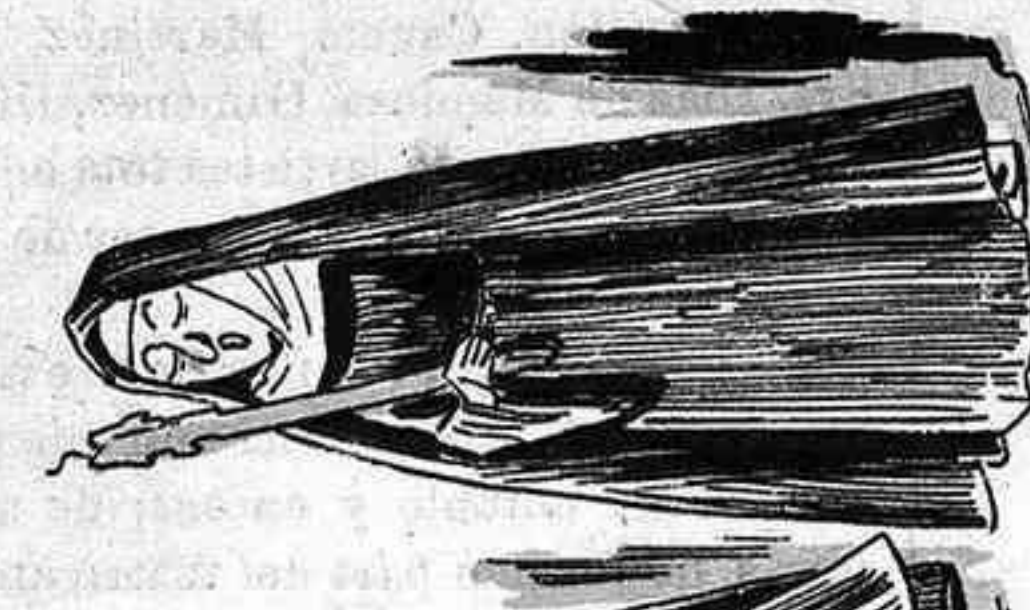
La Pels

Lo Xavo

Sor Angunias

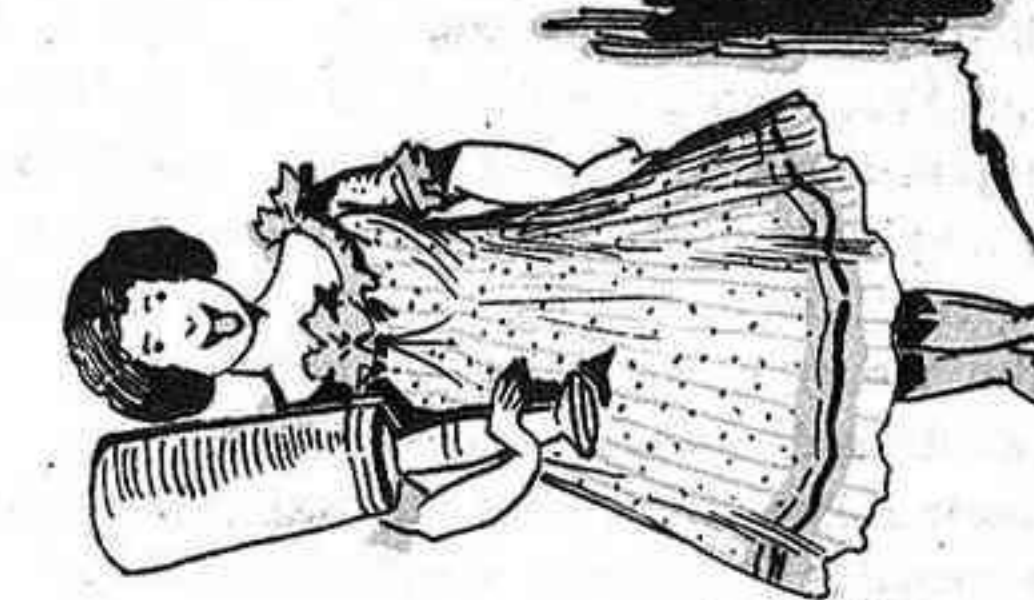
Los Set dolors

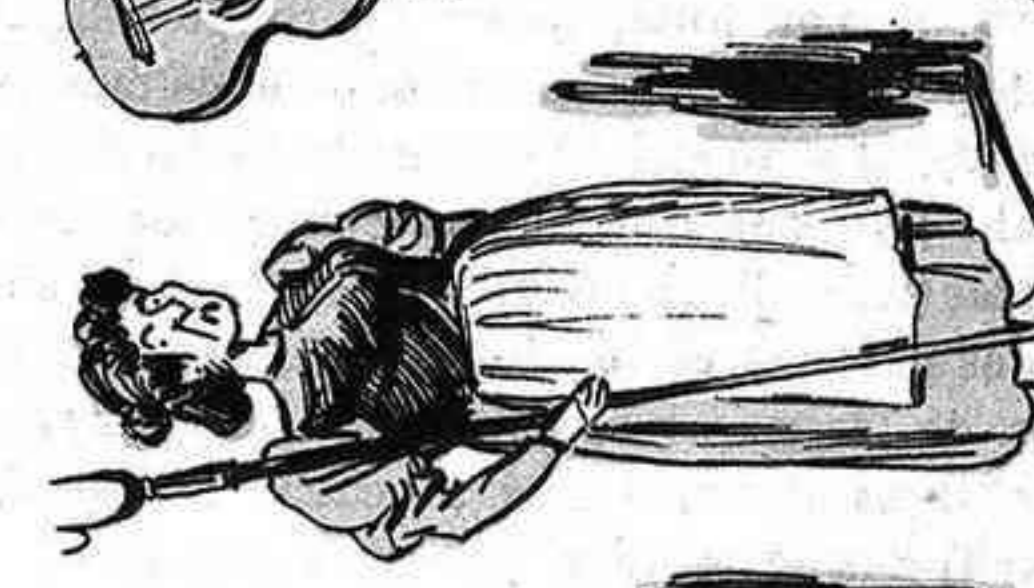
Lo Terremoto

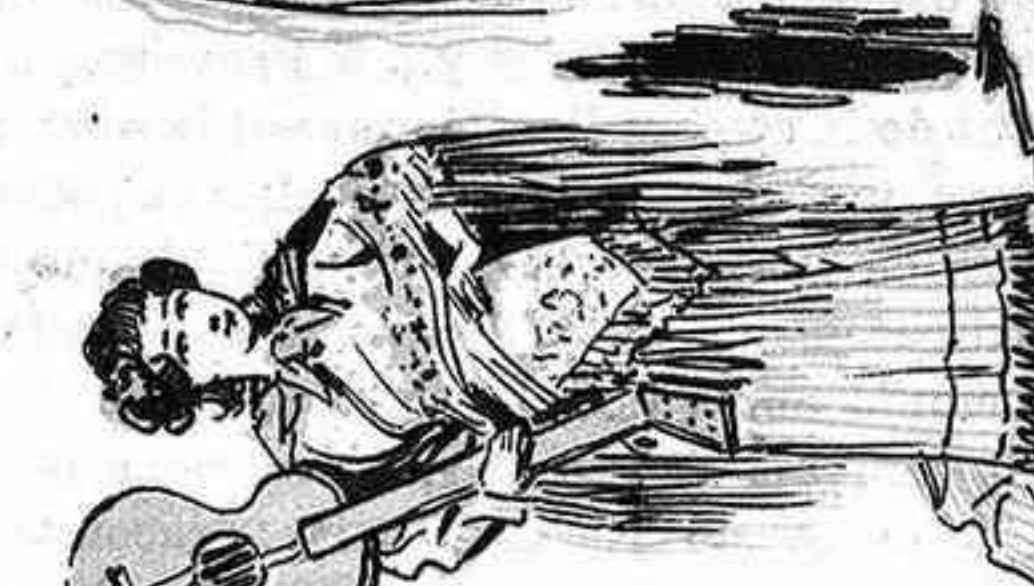
La Cabras

La Picada

Lo Moniato

La Pinza

La Drapets

Lo Trompet de Sans

La temporada de primavera que tan brillantment havia comensat, tant per lo notable *quarteto* ab que inaugurarà com per l' èxit que tingué la òpera nova que 's' posà en escena (*La bohème*) feya esperar una brillantíssima campanya y de grat recort pera 's filarmònichs, ja que 'ls demés artistes que havian de cooperar eran molt dignes y hasta superiors en fama als de la inauguració.

Pero com acostuma á passar al tractarse de grans artistes, que Bernis proposa y... la Providencia disposa; ni 'l debut de la célebre Darclée revestí la solemnitat que s' esperava, ni lo del eminent Mariacher va poder tenir lloch á causa de enfermetat, ni 'l de Cardinali que 'l substituí va entusiasmar, á causa de sa veu estrident, molt poch en armonia ab la ductil y armoniosa del tenor Bonci á que ja estavam acostumats; ni lo tenor De Marchi debutá á causa de las exigencias draconianas que imposava, y, per final, lo senyor Suañez signé molt mal rebut per lo complet abandonó de las facultats que possehia. A tot aixó si s' hi agrega la elevació que tenen los franchs (moneda que volian cobrar los artistas) per las pessetas (moneda que reculía l' empresari en taquilla) y además per postres lo abatuda que está nostra nació á causa de las guerras, fent que no estigui per diversions, han obligat al Sr. Bernis á acabar la temporada sense donar fi á la série de 20 funcions promesas.

Ab tot, en las últimas tingueren lloch los beneficis de la tiple Sra. Storchio y del barítono Sr. Buti, en las que un cop mes poguerem admirar sas brillantíssimas facultats, tant en la òpera *Manon* com en *Cavalleria rusticana*, demostrantnos que ab tot y haver vingut desprovistos de bombo mereixen que 'is seus noms siguin admirats, ja que en ditas òperas deixaren petits á tots quants artistes los havian precedit, y aixó qu' entre ells hi figuravan alguns dels que passen per eminencias.

LÍRICH

La companyia de la eminent actriu espanyola senyora Tubau, anuncia lo seu *debut* pera 'l pròxim dissapte, que no duptém farà una profitosa campanya donat l' extens repertori que porta en cartera y lo escullit del personal que forma la mateixa.

Entre las obras novas promesas, hi figura *La corte de Napoleón*, obra que á Madrid causá gran admiració, obtenint además extraordinari èxit; en la companyia hi figura la Srta. Julia Martinez que de alguns anys estava retirada de la escena y lo Sr. Valés, reputat com un dels millors actors que possehim.

NOVETATS

Ja s' han publicat las llistas de la companyia del teatro Espanyol de Madrid y que ha d' actuar en aquet elegant teatro desde mitjans del present mes, donant una série de 45 funcions.

Dita companyia es esperada ab verdadera ànsia per ser la que dirigeix la eminent actriu D.ª Maria Guerrero y de la que 'n forman part artistas tan notables com las Sras. Guillén, Cancio, Martinez, Ruiz y Revilla, y los Srs. Diaz de Mendoza, Giménez, Diaz (Manel), Carsi, Ciera y Montenegro, artistas tots ells coneguts ventatjosament de nostre públich, per ser de lo mes notable que té la escena espanyola.

Com siga que la temporada d' estiu passada no 'ns vingué á visitar, lo repertori nou que porta en la present es sumament notable y extens; de modo, qu' entre altrás obras, ne forman part del teatro antich ó siga lo conegut per clàssich, *La hermosa fea*, de Lope de Vega; *La hija del aire*, *La dama duende* y *Fuego de Dios es el querer bien*, de Calderón de la Barca; *Marta la Piadosa*, de Tirso de Molina; *La verdad sospechosa*, de Alarcón; y del teatro modern *La calumnia por castigo*, *La duda* y *El hombre negro*, d' Echegaray; *Tierra baja* y *El padre Juanico*, de Guimerá; *Los plebeyos*, de Rodriguez y Lana; y *El regimiento de Lupión*, de Parellada (Melitón González); obras totas las esmentadas qu' en la Cort han tingut un extraordinari èxit.

Sabém que al sol anunci de la vinguda de la companyia, ha sigut important lo pedido que s' ha fet de abonos, havent destinat la Empresa, un de especial pera dilluns (dias de funcions clàssicas) dimecres dias d' estreno y divendres (pera funcions de moda), haventse ja inscrit en ell, las principals familias de nostra escullida societat.

CATALUNYA

La setmana passada s' estrená *La niña de Villagorda*, que ab tot y tenir alguna escena ab *can-can*, sigué rebuda ab *siseos* al final, importantli un *ardite* al públich los noms de sos autors, que segons los cartells son Jackson Veyan y Torregrosa y Valverde (fill).

Pera demá anuncia 'l seu benefici la primera tiple senyoreta López, ab funció extraordinaria composta de las dugas obras que últimament han obtingut èxit, que son *La revoltosa* y *El santo de la Isidra*, además de reproduhirse *Ya somos tres* y la sarsuela ilusoria (de molts anys no representada) *La isla de S. Balandrán*, fent además la beneficiada en un dels intermedis y en obsequi al públich, *La dansa serpentina*, á imitació de la célebre Ida Thompson.

No faltarà concurrencia.

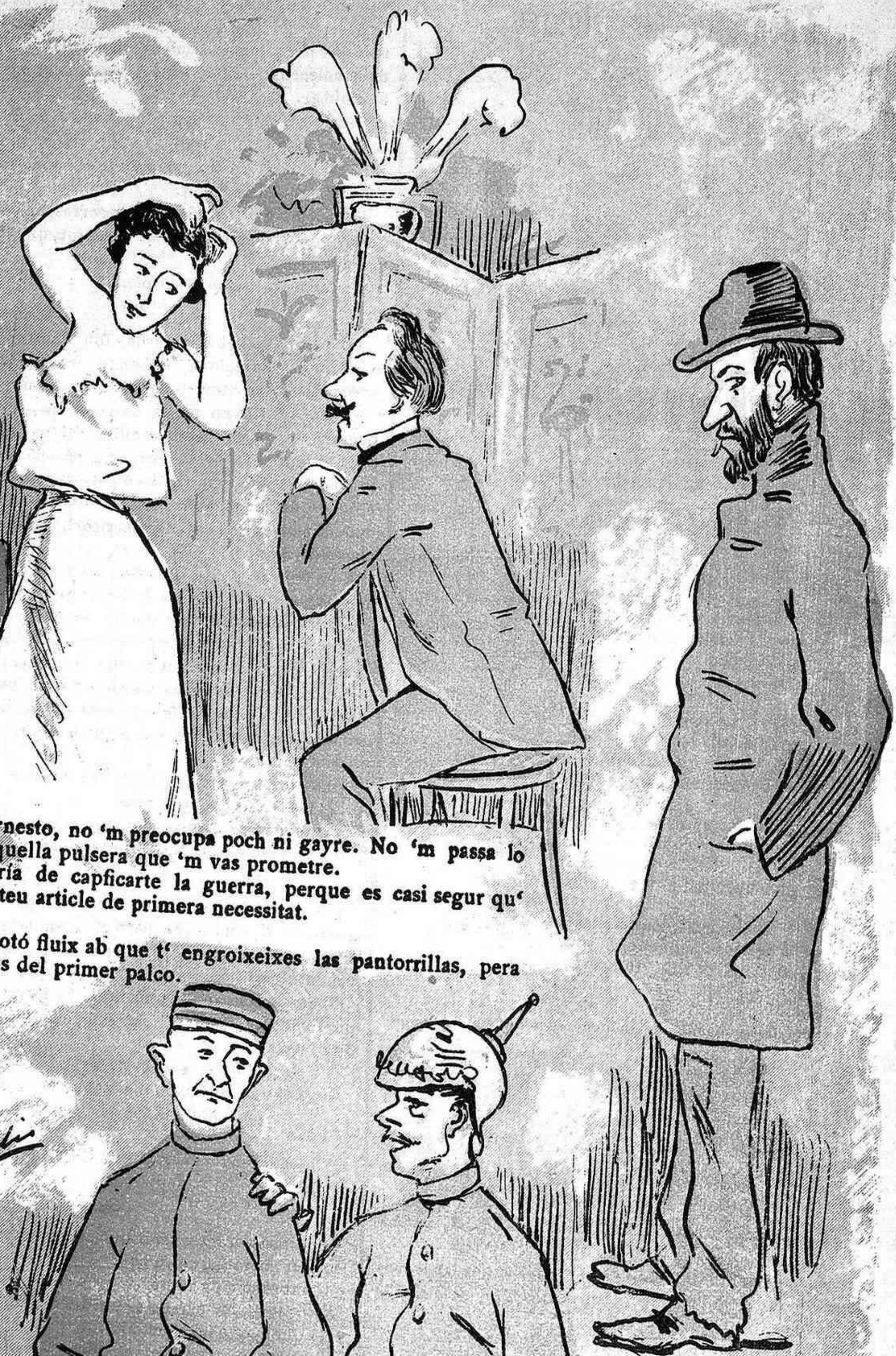
GRAN-VIA

Lo celebrat (sic) tenor Casañas ha continuat ab la *Marina* la série de agudesas que li valgueren tan estruendosa protesta la nit del debut, motivant además que en los dias qu' ha treballat dit artista, lo teatro s' ha vist molt desayrat.

Creyéim seria convenient que la Empresa obligués al Sr. Casañas á que cantés las obras tal com se deuen cantar, ó, en cas contrari, prescindir de sos serveys, que mes bon resultat ne treuria.

Pera demá s' anuncia l' estreno en aquet teatro de la celebrada sarsuela d' Echegaray y Caballero, titulada: *La viejecita*, que, segons noticias, será presentada ab gran esplendidés tant en decorat, com en trajos, atrés y demés aparato; de modo, que resulti incomprendible pera l' ral la entrada, qu' es lo preu de *reglament* en aquet concorregut teatro.

UN CÒMICH RETIRAT.

—La guerra, Ernesto, no 'm preocupa poch ni gayre. No 'm passa lo mateix respecte aquella pulsera que 'm vas prometre.

—Donchs, hauria de capficarte la guerra, porque es casi segur qu'ella t'encarirà lo teu article de primera necessitat.

—¿Lo pa?

—No, dona; 'l cotó fluix ab que t'engroixeixes las pantorrillas, pera r glatir als vellots del primer palco.

—¡Lo pá á tres dits del cel; las patatas á un ull de la cara; los amichs mes esquerps que may!... Al primer transeunt que vegi que fa cara de portar mitja pesseta, l' assassino

—Jo á la meva ja li he dit que si no torno de la guerra, l' auto-riso pera que 's casi ab un altre.

—¿Y si 'n tornas?

—En aquet cas, li prohibirè terminantment... que 's casi ab mí

Litografia Barcelonesa

S.^a Ramon, 6
BARCELONA

Despullas

Si fos un pis lo teu cor
no 'l voldria ni de franch:
¡que 'n deu ser poch d' agradable!...
¡Hi has tingut tants estadants!...

Perque vaig donarte 'l si
ara 'm vols fer casar, boja;
¡no sabs tu que en aquet mon
tots tenim un' hora tonta?

Lo pur amor que alimento
es tan gran com tot lo mon...
Sabs?... lo mon es una bola:
donchs igual lo meu amor.

A atiparme de costellas
à ta casa vaig anar,
mes ay! va venir ton pare
y no sé ahont las vaig deixar.

JOSEPH DE VI OASTRE.

«Se confirma 'l fet d' haver sigut fusellat per las tropas espanyolas en Cuba lo corresponal de *La Tribuna*, de Chicago.»

Ha sigut un acte de galanteria.

L' han enviat à sopá ab Sant Pere.

No tothom pot disfrutar d' aquesta ganga.

¡Es de deplorar, sols, que en los menus del porter del cel, no hi figurin las aglans!

Es clar, en algo s' ha de diferenciar la Cort celestial, de las dels tocinos.

Ab motiu de las criticas circunstancias qu' estém atravessant, d' espectació general, nostre volgut company de Redacció, A. Guasch Tombas, ha cregut convenient aplanar per algunas setmanas la sortida del segon sermó, de la colecció qu' ab lo títol *Lo Predicador* havia comensat à publicar.

Considera 'l nostre company, qu' ara com ara, lo poble no està per sermons, tenint prou feyna en proporcionar-se 'l pá de cada dia, y no vol que ningú 's desdineri, ni fer ell un negoci desgraciat.

Preguem, donchs, als nostres corresponsals y als favoreixedors de nostre estimat redactor, que tinguin una mica d' espera.

No hay plazo que no se cumpla...

Lo dilluns passat à la tarde, fou llegit y fixat en los carrers de Barcelona lo bando declarant en estat de guerra tot lo territori d' aqueixa capitania general

—¡Ay, ay—deyan molts barcelonins—si nosa'tres no hem fet res! ¡Si som gent pacífica! ¡Si 'ns hem conformat à tot enterament, hasta à pagar lo pá à 65 céntims las tres lliuras, y 'l pagariam també à pesseta sense obrir la boca no mes que per menjárnosel! ¡Si tots estém conformes en defensar la integritat del territori, sense perdonar cap classe de sacrifici!

Y en Girona pobre qu' escoltava ab sa característica serietat aquesta lletania de lamentacions, exclamava tot clavant caixalada à un palm de butifarra que portava à la ma: ¡Vosaltres no més penseu en la integritat del territori, pero segons per qui es mes important la integritat del poder! *Manda quien manda...* y 'ls bons patriotas han d' ajupirse. Jo que soch espanyol hasta la punta de las sabatas, si 'l Govern me demana butifarra, de bona gana n' hi daré.

Una tempestat d' aplausos va coronar las patrióticas paraulas d' en Girona pobre.

Y aquet va continuar menjantse tranquilament l' embutit de yankée que tan desinteressadament oferia.

«Lo diputat senyor Peris Mencheta ha demanat al ministre d' Hisenda que permeti l' embarch de 2 500 sachés d' arrós, detinguts en l' aduana de Cullera, que estavan venguts desde avants de la publicació del decret del dia 7.»

Si comensém ab reclamacions, lo decret sobra: tots los productes inclosos en ell, s' haurán vengut avants de dita fetxa.

De tants sachés d' arrós tractantse pot dir fins lo mes talós que à la forsa té d' haverhi, en abundancia l' arrós.

Y com qu' aquest arrós es à Cul'era, no hi ha mes que clavar *cullerada*, y menjársel.

Lo Papa vol intervenir novament entre Espanya y 'l tio Sam, pera lograr la pau.

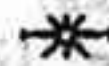
Compreném la simpatia que sent per lo lleó espanyol, perque al fi y al cap ell es tan Lleó com lo nostre; pero li supliquém que no s' emboliqui.

La seva intervenció, no mes va servirnos pera que 'ls yankées acabessin de prepararse pera la guerra.

Si torna à repetir la broma... ja 'ns veyém à l' *altre barri*.

«Que Dios ayuda à los malos cuando son más que los buenos.»

O quan tenen mes canóns de tiro ràpit.

«S' està organisant en l' actualitat en Chadron (Nebraska) un esquadró de donas so dats pera anar á fer la campanya de Cuba. Lo capitá de la companyia es la senyoreta Cirle Adams.»

Mes los hi valdria qu' anessin á rentar plats.

Si 's tractés de un esquadró d' espanyolas, fora diferent.

No mes ab lo foch dels seus ulls, deixarian inservible á tot l' exèrcit yankée.

Pero las nort-americanas... ¡ex! ¡Si tenen la sang d' horxata!

La *Serpentina espanyola*, nostra estimada paisana Donya Pilar Arcas de quins triufos en la isla Terceira (Azores) donarem compte en un de nostres números anteriors, se troba en la actualitat á València, ahont ha sigut rebuda ab aplauso, per sos primorosos treballs.

Aprofitém aquesta ocasió, pera felicitar novament á la senyoreta Arcas desitjant de pas véurela prompte entre nosaltres.

Diumenge passat á la nit va apareixe escandalitzat *El Noticiero* perque á pesar de las tristissimas circumstancias qu' està atravessant la Nació, se celebraren corridas de toros y carreras de caballs.

La *Publicitat* també va sortir fent escarafalls pe 'l mateix motiu.

Y potser tenian rahó, y de bona gana 'ls hi hauriam donat, si no haguessim vist que *El Noticiero* insertava una llarga ressenya de la corrida de toros celebrada aquell dia en aquesta ciutat, y no se 'ns hagués dit que 'l concejal Sr. Martínez que va presidir dita corrida, fou assessorat per lo redactor *Doys* del segon dels esmentats periódichs.

¡Aixó sí que 's fer combregar als llegidors ab rodas de moli!

¿Per qué va publicar *El Noticiero* aquella extensa revista de toros, després de la censura, encare qu' encuberta, censura al fi, que dirigia als que 's divertian en los moments de mes perill pera la Patria? Perque sab de sobras que la publicació d' aquesta classe de revistes li proporciona la venda d' un bon número d' exemplars.

¿Per qué va assessorar un redactor de *La Publicitat* al concejal Sr. Martínez? Perque aquet diari, lo que fá ab en Corominas ho desfá ab en *Doys*, qu' es com si diguessim lo que fá ab lo cap ho desfá ab los peus.

¡Y viva la Pepa y les perretes! ¡Y si aixó es guerra que may vingui pau!

SECCIÓ TELEGRÁFICA

Agencia Mongeta

Interview ab lo senyor Sagasta

MADRID, 9, 1'25 t.—A las nou y mitja del matí, després d' haver abandonat ab prou desconsol lo catre, va sortir de casa seva 'l senyor Sagasta, y ab molta satisfació de varios espanyols que seguian los seus passos, s' en va anar al pal...au.

Quan lo Sr. Sagasta va haver fet sas feynas en la regia morada, un dels redactors d' aquesta agencia que té prou barra pera arribar á ser ministre, va agafarse dels faldóns del quefe del Govern, y va celebrar ab dit home *galliner* ó públich, es igual, una interessant interview, que transmetém per donar la lata als nostres llegidors.

Redactor.—Senyor Mateu, li suplico per la punta del seu tupé, que 'm digui que hi ha de crissis.

President.—Avuy per esmorzar menjaré peu de porch ab naps.

Redactor.—¡Que vagi de gust! Se diu qu' avuy 'l Govern anunciará á las Cámaras que 's troba en crissis.

President.—¿Ahont se 'ls va comprar aquets pantalóns?

Redactor.—Están á la seva disposició.

President.—Gracias, jo prefereixo 'l color de pansa... com lo de la situació, qu' està pansida.

Redactor.—Jo soch *lila*, vull dir: es lo color que mes m' escau. ¿Y qué m' en diu del acte realisat en la Capitania general?

President.—Miri que li corra una xinxa per la levita.

Redactor.—Está á la seva disposició.

President.—Gracias, ja 'n tinch prou ab en Moret.

Redactor.—Se diu que 'l general Dabán y en Martínez Campos han tingut una sentada...

President.—¡Ay, l' ull de poll!

Redactor.—Té fácil curació...

President.—Gracias. Cridava per quan en tingui. Com qu' han dit qu' era poch previsor.

Redactor.—Ascolti ¿per qué serveix la palla de blat de moro?

President.—Vol que li digui la vritat: Fá menos fret ara qu' al mes de Decembre.

Redactor.—Un' altra pregunta, senyor Mateu: ¿Es cert que 'l Govern está disposat á declarar la suspensió de garantías en tota la península?

President.—¡¡Per márfegas!!

Noticia aterradora

PARIS, 10, 6'33 matí.—Circula 'l rumor de que l' *inodoro* Dewey ha dit al seu Govern que s' ha apoderat de totas las islas Filipinas. ¡Ya te contentarás con tres pesetas!

La vritat

PARIS, 10, 6 50 matí.—En Dewey es un embustero.

Un atach

MADRID, 10, 3 tarde.—Un mestre d' obras yankée ha tirat una esquadra al cap de la seva dona qu' es un *cap vert*; pot per lo tant assegurar-se que Cap vert, ha sigut atacat per la esquadra nortamericana.—C. Aga Duptes.

Per aquet viatge...

MADRID, 11, No puch confirmar cap de las noticias dup-tosas qu' hi donat fins avuy, únicament puch confirmar, perque ha quedat plenament confirmada, que á Vilaseca ha confirmat lo Sr. bisbe de la Diócesis y que á la Porta del Sol, s' han confirmat una verdulera y un agent de *des-ordre* públich.—C. Aga Duptes.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pesetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigir-se á l' Adm. astració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

Representants exclusius en Buenos-Aires:

FRANCISCO GRACIA y C.^a

Kiosko Plassa Monserrat, cantonada Buen Orden y Moreno

LITOGRAFIA BARCELONESA

— de Ramón Estany —

6, Sant Ramon, 6. — BARCELONA

.....Y L' ALTRE LA RAMONETA

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

XARADA

Part del cos es la primera,
preposició invers segona,
musical es la tercera
y lo tot un nom de dona.

PERE SALÓM

TRENCA-CAPS

TIRA LA COL A L' OLLA, SERAFINA

Eormar ab aquestas lletas deguda-
ment combinadas, quatre pobles de
Catalunya y una negació.

JOSEPH GORINA ROCA

ANÀGRAMA

Dihen que l' honra no sirva
en los temps en que corrém
¡Infelissos!... pregunteuho
á una noya que conech
y que 's diu Total, que ab l' honra
va traficar un quant temps
y 's podria comprá un tot
ab lo diné que n' ha tret.

JOANET V.

PANERA NUMÉRICA

- 6 —Consonant
- 4 2 —Nota musical
- 8 5 — » »
- 2 7 —En las cartas
- 1 2 3 4 5 6 7—Nom d' home (en dim.)
- 1 2 4 5 4 4 2—Poble catalá
- 2 4 5 4 2 — » »
- 3 5 4 4 2 —Eyna de pagés
- 6 3 5 7 —Numeral
- 7 5 6 — »
- 7 2 3 2 —Nom de dona
- 1 4 2 3 2 — » »

PAQUITO S. L.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8—En las casas
- 6 7 8 5 6 7 8—Oñoi
- 4 2 3 8 2—Parent
- 3 5 8 8 7—Libre
- 4 7 3 2—Opera
- 8 7 1—Licor
- 6 7—Nota musical
- 5—Vocal
- 8 2—Nota musical
- 8 2 1—En los pescadors
- 4 7 5 3—Nom d' home
- 8 7 1 2 5—Actor espanyol
- 8 5 1 7 3 5—Nom de dona
- 1 5 6 8 7 3 5— » » »
- 1 5 4 7 8 6 7 1—En as fábricas

MIQUELÓ MASQUET BASQUE

ACRÓSTICH

```

* * *
* * *
* * *
* * *
* * *
* * *
* * *
* * *
* * *
* * *

```

Sustituir los punts per lletas, de
manera, que formin varios noms de
dona y las estrellas form n un a'tre.

R. CAMPINS

GEROGLÍFICH

X ELLS L
OO PI TITI :

XANIGORS.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 505

- Xarada.—Ca—mi—la.
- Anàgrama.—Avi—Via.
- Endevinalla.—Centellas.
- Tarjeta.—El duo de la Africana.
- Gero glífich.—I. Per papers Alcoy.—
- II. De puntetas no s fá soroll.